

Warszawa, 30 grudnia 2025 r.
KL/659/222/ASW/2025

Pan
Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 4 grudnia br. nr PT1.8100.9.2025, kierujące do konsultacji publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (nr UD 327 w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów), przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan z prośbą o ich analizę i uwzględnienie w toku dalszych prac.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (nr UD 327).

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (nr UD 327).

1. Podniesienie stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego z dodatkiem kofeiny lub tauryny.

Projektowana podwyżka stawki VAT ma dotyczyć owocowych napojów z dodatkiem kofeiny i tauryny, niezależnie od zawartości tych substancji, a więc nie tylko tzw. napojów energetycznych z wysoką zawartością kofeiny. Napoje te już teraz obciążone są opłatą za dodatek kofeiny na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu publicznym. W planach legislacyjnych Rządu jest także całkowite wyłączenie tej kategorii z przewidzianych dla napojów owocowych zwolnień i ulg w zakresie opłaty za dodatek cukru (projekt UD 290).

Tak liczne i często podejmowane działania względem jednej kategorii produktów są w naszej ocenie nieproporcjonalne i godzą w interesy polskiego przemysłu spożywczego oraz sadownictwa. Jak to już wskazano, podniesiona stawka VAT dotyczyć ma nie tylko napojów z wysoką zawartością kofeiny, ale i wszelkich innych zawierających choćby minimalny dodatek tej substancji, co do których nie obowiązuje zakaz sprzedaży małoletnim, co podważa dodatkowo pozafiskalną zasadność tej zmiany. Wskazujemy przy tym, że podatek od towarów i usług, w przeciwieństwie do opłaty za dodatek cukru lub kofeiny, nie jest przeznaczany na konkretne działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia.

Obowiązująca w naszym kraju od trzech dekad obniżona stawka VAT na napoje z wysoką zawartością soku owocowego lub warzywnego uwzględnia specyfikę polskiego rynku wynikającą z dorobku polskiego przetwórstwa owocowo-warzywnego bazującego od dziesięcioleci na współpracy z polskim sektorem sadowniczym. Limit minimalnej, wynoszącej 20% zawartości soku, uwzględniono w szczególności w definicji napoju bezalkoholowego owocowego (i odpowiednio owocowo-warzywnego) zawartej w Polskiej Normie PN-A-79031 „Napoje bezalkoholowe. Terminologia”. Wprowadzenie obniżonej stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego miało zatem charakter pochodny względem ustaleń twórców polskich norm technologicznych. Stawka ta w utrwalaony sposób wpisała się w uwarunkowania ekonomiczne szczególnie rozwiniętej w naszym kraju branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, która zapewnia środki utrzymania tysiącom rodzin osób zatrudnionych w sadownictwie i przemyśle, a także w branży logistycznej i handlowej. Produkcja napojów owocowych wymaga rozbudowanego łańcucha dostaw i wykorzystania znacznej ilości surowca rolnego co przyczynia się w większym stopniu do wzrostu gospodarczego i generuje zwiększone dochody budżetowe. Spowodowany nadmiernym obciążeniem fiskalnym wzrost cen w tej kategorii może spowodować załamanie się sprzedaży ze wszystkimi tego negatywnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi. Należy tutaj podkreślić, że absolutnie podstawowym surowcem wykorzystywanym w produkcji napojów owocowych jest sok z jabłek, których uprawa jest podstawą polskiego sadownictwa.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Z uwagi na znaczenie polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w polskiej ekonomii, argumentów powyższych nie można zbagatelizować, zwłaszcza w sytuacji aktualnego spowolnienia gospodarczego i grożącej tym branżom stagnacji. Uważamy, że uderzanie pod różnymi pretekstami w polski przemysł spożywczy nie jest właściwą drogą.

2. Podniesienie stawki VAT na piwa bezalkoholowe zawierające w swoim składzie co najmniej 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego.

Rynek piwa od kilku lat znacząco maleje. Skumulowany ubytek wolumenu od 2019 r. szacowany jest na ponad 5 mln hl, tj. o 13%. W 2025 roku notujemy spadek rynku o ok. 7 proc., co prawdopodobnie oznaczać będzie najgłębszy spadek po 1989 roku. Na tle kurczącego się rynku, jedynym rozwijającym się segmentem były do tej pory piwa bezalkoholowe. Ich wzrosty pozwalały częściowo łagodzić spadki na rynku piw alkoholowych, zapewniając zbyt na surowce rolne wykorzystywane do produkcji piwa, zwłaszcza słód i chmiel. Dzięki dotychczasowej polityce państwa, producenci piw bezalkoholowych stali się również istotnym odbiorcą koncentratu jabłkowego, wykorzystywanego do piw smakowych. Konstrukcja opłaty cukrowej oraz podatku VAT pozwoliły znaleźć zbyt na tysiące ton jabłek, które używane są do wytwarzania piwa bezalkoholowego. Aktualne zapotrzebowanie na jabłka ze strony przemysłu browarniczego szacowane jest na ok. 30 tys. ton rocznie. Zmiana polityki w tym zakresie, czyli podwyżka podatku VAT oraz równolegle procedowana zmiana zasad naliczania opłaty cukrowej doprowadzi do reformulacji i powrotu do innych metod produkcji, ze szkodą dla krajowych sadowników. Istotne podniesienie ceny piwa bezalkoholowego będzie bolesnym ciosem w jedyny rosnący segment piwa i spowoduje pogłębienie spadku całego rynku, a być może jego całkowite załamanie.

Projektowaną zmianę należy rozpatrywać łącznie z innymi projektami dot. piw bezalkoholowych czyli zmianą podstawy obliczenia opłaty cukrowej. Kumulacja tych podwyżek, w połączeniu z dodatkowym kosztem związanym z objęciem tych produktów kaurą, spowoduje podniesienie końcowej ceny dla konsumenta do poziomu, który może nie zostać zaakceptowany przez rynek. Konsekwencją będzie nie tylko załamanie pozytywnego trendu rozwoju produktów bezalkoholowych, ale także pogłębienie trudnej sytuacji sektora piwowarskiego. Produkty bezalkoholowe w konsekwencji mogą stać się niekonkurencyjne cenowo dla napojów alkoholowych co negatywnie wpłynie na obserwowany dzisiaj efekt substytucji czyli zastępowania napojów alkoholowych bezalkoholowym zamiennikiem.

Należy przypomnieć, że stosowanie obniżonego podatku VAT na całą gamę napojów bezalkoholowych nie jest luką systemową lecz świadomą polityką ustawodawcy. Wprowadzenie preferencji dla napojów z zawartością soku owocowego lub owocowo – warzywnego było w momencie wprowadzania motywowane chęcią wspierania zdrowszych produktów. Dlatego ustawodawca wprowadził rozwiązania zachęcające producentów do reformulacji, celem zastąpienia cukru i innych substancji słodzących oraz sztucznych

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

barwników oraz użycie produktu naturalnego jakim jest sok owocowy lub owocowo – warzywny. Jednocześnie zapewniono w ten sposób zwiększenie zapotrzebowania na owoce i warzywa ze strony krajowego przemysłu napojowego i browarniczego.

W tak zaprojektowaną politykę państwa wpisała się również branża piwowarska, która wychodząc naprzeciw polityce rządu poniosła koszty związane ze zmianą receptur produktów. Producenci piwa stali się w efekcie tej reformulacji odbiorcą koncentratu soku jabłkowego (pochodzącego w ponad 90% z krajowych upraw jabłek). Obecne zapotrzebowanie branży browarniczej na koncentrat soku jabłkowego szacowane jest na ok. 30 tysięcy ton jabłek. Należy w tym miejscu zadać pytanie, co spowodowało odwrót od takiej polityki wspierania wyborów prozdrowotnych i wspierania krajowego sadownictwa i dlaczego taka zmiana następuje zaledwie kilka lat po wprowadzeniu omawianych preferencji? Czy powrót do zastosowania tańszych i mniej zdrowych składników będzie miał pozytywny wpływ na konsumentów i ich zdrowie?

Ponadto, istnieją argumenty mogące wskazywać, iż projektowane przepisy powinny zostać poddane szczegółowej analizie z punktu widzenia pozostawania w zgodzie z wypracowaną, w szczególności w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zasadą neutralności VAT.

W tym zakresie należy zastanowić się, czy projektowane przepisy stoją w sprzeczności z zasadą neutralności VAT, która wymaga by towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne, były opodatkowane w tożsamy sposób. Konieczne jest więc ustalenie czy wprowadzenie rozwiązania, które w odniesieniu do części napojów bezalkoholowych, w oderwaniu od czynników obiektywnych takich jak ich skład czy zastosowanie, doprowadzając do zwiększenia stawki podatku wpłynie na decyzje podejmowane przez konsumentów.

Zgodnie z projektem (UD 327) przepisów zmieniających ustawę o VAT, pozycja nr 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT ma przyjąć następujące brzmienie:

“napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego – z wyłączeniem:

- a) bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych objętych pozycjami od CN 2203 do CN 2208, w tym piwa, wina (w tym musującego), cydru, a także mieszanin z udziałem przynajmniej jednego z nich,*
- b) napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny,”.*

Powyższe oznacza, iż bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych, niezależnie od faktu spełnienia wymagań co do zawartości soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego, opodatkowane będą z zastosowaniem stawki podstawowej. Regulacja ta dzieli napoje bezalkoholowe o przewidzianej przepisami zawartości soku na dwie kategorie:

- odpowiedniki napojów alkoholowych (opodatkowane stawką podstawową),
- pozostałe (opodatkowane stawką obniżoną).

Należy zatem rozważyć, czy wprowadzony podział jest uzasadniony w świetle zasad wspólnotowego systemu podatku od wartości dodanej.

Osiągnięcie neutralności podatkowej w odniesieniu do podatków obrotowych stanowiło jeden z podstawowych celów, jakie miał realizować wspólnotowy system VAT (vide: Preambuła Pierwszej dyrektywa Rady z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych (67/227/EWG)). Konieczność zachowania neutralności podatkowej jest również podnoszona w obecnie obowiązującej Dyrektywie VAT.

W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wielokrotnie wskazywano, że „Zasada ta [neutralności] w szczególności wyklucza odmienne traktowanie towarów podobnych, które w związku z tym konkurują ze sobą, pod względem podatku VAT [...]. W związku z tym produkty te muszą podlegać jednolitej stawce. Z tego względu zasada neutralności podatkowej obejmuje również dwie pozostałe zasady przywołane przez Komisję, a mianowicie zasadę jednolitości podatku VAT i zasadę eliminacji zakłóceń konkurencji” (C-481/98).

Jednym z zasadniczych celów, dla których wypracowano tę zasadę - podążając za stanowiskiem przedstawionym przez Rzecznika Generalnego Siegberta Albera – jest *„uniemożliwienie „odmiennego traktowania podobnych towarów, które w związku z tym konkurują ze sobą, na potrzeby podatku VAT”*. Mówiąc ściśle, chodzi o zapobieganie zakłóceniom konkurencji między dostawcami danych towarów.” (Opinia w sprawie C-384/01).

Zgodnie z powyższym, można wnioskować, iż odmienne traktowanie na gruncie VAT towarów podobnych doprowadzi do zakłóceń konkurencji, naruszając tym samym zasadę neutralności podatkowej.

Towary podobne to towary, które „wykazują analogiczne właściwości i spełniają te same potrzeby konsumenta, w zależności od kryterium porównywalności w użytkowaniu, i gdy istniejące różnice nie wpływają w znaczący sposób na decyzję przeciętnego konsumenta o skorzystaniu z jednego lub drugiego towaru bądź usługi” (C-219/13). Dokonując oceny podobieństwa należy przede wszystkim uwzględnić „punkt widzenia przeciętnego konsumenta” (C-499/16).

Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, że dla zweryfikowania zasadności twierdzenia o naruszeniu zasady neutralności konieczne byłoby potwierdzenie, że:

- napoje posiadają te same właściwości co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT,
- napoje spełniają tożsame potrzeby, z perspektywy przeciętnego konsumenta, co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT,
- różnice występujące pomiędzy napojami i innymi napojami, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT nie są istotne z punktu widzenia przeciętnego konsumenta.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Mając na względzie powyższe, należy przeprowadzić analizę na gruncie poza podatkowym zmierzającą do ustalenia, czy produkty te są w rzeczywistości produktami podobnymi. W uzasadnieniu projektu nie znajdujemy dostatecznego odniesienia się do powyższych kwestii ani nie znajdujemy takich analiz.

Zwracamy również uwagę, że zaproponowane brzmienie przepisów rodzi bardzo szerokie pole do interpretacji. Wynika to z zaproponowanej konstrukcji przepisów, która odwołuje się do nieostrego pojęcia „odpowiednik napojów alkoholowych”, gdzie możliwe jest zastosowanie odmiennej metodologii oceny tego kryterium.

Przepisy powinny być skonstruowane w sposób nie budzący wątpliwości, tymczasem w tym przypadku pozostawiono ogromne pole do interpretacji i sporów z tym związanych. Trudno na dzień dzisiejszy przewidzieć możliwy rozwój rynku i produktów. Próba praktycznej analizy skutków wejścia w życie przedłożonych przepisów pozwala sądzić, że na rynku istnieć będą produkty, co do których niemożliwe będzie jednoznaczne zakwalifikowanie danego produktu pod względem zastosowania stawki podstawowej lub obniżonej podatku VAT.

Mając na względzie przedstawione powyżej argumenty, wnosimy o rezygnację z przedmiotowej nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług pozostawiając obecne przepisy w niezmienionej formie.

Konfederacja Lewiatan, KL/659/222/ASW/2025

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy